

Samarbetsgrupp för teckenspråksfrågor

MÖTE 1/2017

Tid 9.5.2017 kl. 13–15

Plats Mötesrum Kiinnitys, justitieministeriet, Södra Esplanaden 10

Närvarande Markku Jokinen, Finlands Dövas Förbund rf
Magdalena Kintopf-Huuhka, Finlandssvenska teckenspråkiga rf
Sini Immonen, Föreningen Finlands Dövblinda rf
Riitta Burrell, social och hälsovårdsministeriet
Pirjo Poikonen, Kommunförbundet
Kirsi Alila, undervisnings- och kulturministeriet (till kl. 13.57)

Sakkunniga:

Niina Järviö, FPA
Sari Paloposki, FPA
Marika Rönnerberg, Finlands Dövas Förbund rf

Teckenspråkstolkare:

Anna-Maija Jalkanen
Jenni Pekkonen
Saija Ruuskanen
Karoliina Franck

- 1 Mötet öppnas
Ordföranden öppnade mötet kl. 13.08..
- 2 Mötets föredragningslista
Mötets dagordning godkändes.
- 3 Presentation av medlemmarna
Arbetsgruppens medlemmar presenterade sig.

4 Lägesrapport om tolkningstjänster

Marika Rönberg från Dövas Förbund delade ut en lägesrapport som gällde bl.a. de tolkningstjänster som FPA, social- och hälsovårdsmyndigheterna och andra myndigheter är skyldiga att ordna samt vilka problem som förekommit i dessa tjänster. Rapporten finns som bilaga till detta protokoll. Rönberg berättade att det finns mycket problem i social- och hälsovårdens tolkningstjänster och att klienterna inte kan lita på att tolkning ordnas. Det är ofta oklart för myndigheterna vem som har ansvaret för att ordna tolkning. Företrädarna för Dövas Förbund uttryckte sin oro för hur man kommer att trygga tillräckliga resurser för FPA:s tolkningstjänster i framtiden.

Markku Jokinen konstaterade att det har varit svårt för de teckenspråkiga att få information om social- och hälsovårdsreformen och dess konsekvenser, eftersom denna information inte har getts på teckenspråk. Riitta Burrell berättade att SHM:s båda ministrar har informerats om behovet att ge information om reformen på teckenspråk och förhoppningsvis kommer läget att förbättras.

Magdalena Kintopf-Huuhka berättade att läget i fråga om tolkningstjänster på det finlandssvenska teckenspråket är mycket svår. Också Kintopf-Huuhka var orolig för att de redan nu knappa tolkningsresurserna kommer att minska i framtiden. Det som gör situationen särskilt svår är att det inte finns någon utbildning för tolkar i det finlandssvenska teckenspråket. Det finns en modell för ordnande av denna utbildning, men ingen finansiering för att genomföra den. När det talas om de teckenspråkigas tolkningstjänster är det viktigt att beakta även det finlandssvenska teckenspråket. Ordföranden konstaterade att det på uppdrag av den föregående samarbetsgruppen gjordes en utredning om den faktiska situationen för det finlandssvenska teckenspråket. På grund av språkets svåra läge hålls ärendet säkert även på den nya samarbetsgruppens agenda.

Niina Järviö från FPA presenterade FPA:s tolkningstjänst och tjänstens användarantal. Järviö berättade också om FPA:s nya distanstolkningstjänst som erbjuder kundservice på teckenspråk och tolkningstjänster för korta uppdrag. Järviös presentation finns som bilaga till protokollet.

Sini Immonen påpekade att t.ex. filmer på teckenspråk inte ger någon information åt dövblinda personer. När det gäller dövblinda har tolken har en särskild roll, eftersom informationsförmedlingen sker i taktil form.

Riitta Burrell hade inget särskilt att rapportera för social- och hälsovårdsministeriets del i fråga om tolkningstjänster. Burrell berättade att man i samband med social- och hälsovårdsreformen ska genomföra en kartläggning av antalet anställda med kunskaper i teckenspråk inom social- och hälsovården.

5 Diskussion om arbetsgruppens arbete och verksamhetsformer

Ordföranden presenterade beslutet om tillsättande av samarbetsgruppen och uppgifterna som fastställts för den i beslutet.

Sekreteraren presenterade utkastet till verksamhetsplan som skickats till samarbetsgruppen på förhand per e-post. Verksamhetsplanen ska användas som ett verktyg i samarbetsgruppens arbete och den ska uppdateras och preciseras i takt med att arbetet framskrider. I verksamhetsplanen konstateras att den nya samarbetsgruppen ska uppdatera och börja genomföra den föregående gruppens plan för att i praktiken införa teckenspråkslagen. I verksamhetsplanen konstateras också att samarbetsgruppen för teckenspråksfrågor sammanträder vid behov, men minst två gånger om året. Avsikten är att man vid varje möte behandlar minst ett större tema och att man för behandlingen av detta tema kan bjuda in utomstående experter. Som teman föreslås förutom läget i fråga om tolkningstjänster även beaktande av de teckenspråkiga i social- och hälsovårdstjänster samt riktlinjerna för användning av teckenspråk i ministeriernas kommunikation som bereds vid statsrådets kansli under hösten 2017. Därtill behandlar man vid varje möte aktuella teckenspråksfrågor och presenterar läget med det praktiska införandet av teckenspråkslagen.

Kaisa Alanne från Dövas Förbund hade före mötet föreslagit att samarbetsgruppen skulle kunna kommentera Finlands periodiska rapporter om mänskliga rättigheter (t.ex. UPR och nästa år CRPD). Ordföranden konstaterade att de periodiska rapporterna behandlas av statsrådets nätverk av kontaktpersoner för de grundläggande och mänskliga rättigheterna, men att även samarbetsgruppen kan kommentera dem om den har tid.

Arbetsgruppens medlemmar föreslog även följande teman som eventuellt kunde behandlas i samarbetsgruppen: digitalisering och digital kommunikation, kriskommunikation och nödtjänster, barnets rätt till teckenspråk och värdesättande av flerspråkighet.

Ordföranden konstaterade att barnets rätt till teckenspråk är ett tema som ofta lyfts fram och som bör diskuteras med specialister inom olika områden. Möjligheterna att ordna en rundabordsdiskussion med barnombudsmannen ska utredas.

Man kom överens om att samarbetsgruppens medlemmar har några veckor tid att kommentera verksamhetsplanens innehåll per e-post direkt till sekreteraren.

6 Kommunikationsplan

Sekreteraren presenterade utkastet till kommunikationsplan som skickats till samarbetsgruppen på förhand per e-post. Utkastet har utarbetats av den föregående samarbetsgruppen och kommer att användas som underlag för den nya planen. Innehållet måste dock uppdateras och åtgärderna prioriteras.

Som en möjlig åtgärd diskuterades utarbetande av en minneslista med anvisningar och god praxis för kommunikation på teckenspråk och hur de teckenspråkiga ska beaktas vid ordnandet av tjänster. En sådan lista skulle kunna utnyttjas med många olika målgrupper.

Markku Jokinen lyfte fram betydelsen av politiker och partier som målgrupp för kommunikationen. Det konstaterades att dessa målgrupper kan beaktas bl.a. genom att föra en dialog med riksdagens nätverk för teckenspråksfrågor.

7 Andra ärenden

Sekreteraren berättade att justitieministeriet ska publicera en broschyr med information för brottsoffer på teckenspråk i början av sommaren. En länk till videon skickas till samarbetsgruppens medlemmar när den är klar och den får gärna spridas vidare.

Markku Jokinen berättade att man i Skottland har berett en teckenspråkslag och dess genomförande i en intressant visuell form. Jokinen lovade skicka dessa planer till gruppen för kännedom.

8 Nästa möte

Tidpunkten för nästa möte beslutas senare.

9 Mötet avslutas

Ordförande avslutade mötet kl. 15.08.

För protokollets bekräftande

Helsingfors 29.5.2017

Johanna Suurpää
Ordförande

Anna Saarela
Sekreterare

BILAGOR

Finlands Dövas Förbundets lägesrapport om tolkningstjänster (på finska)

Niina Järviös (FPA) presentation (på finska)